

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORS

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate
pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUȚIA INTERZISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91, — Oheul Dâmboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica ori-ce schimbare de adresă, făcută cu ocazia Sf. Gheorghe, pentru a nu suferi neregularități în primirea Jurnalului.

SUMAR

Inalta Curte de Casație și Justiție, s. I: *Primăria Capitalei cu Zelicovici.*

Idem s. II: *Baron Barbu Belu cu C. Boerescu, d-na și d-nul Donop de Monchy, Societatea Dacia-România, Barbu Belu fiul și Al. St. Belu.*

Tribunalul județului Buzău: *Ana Rușiavețianu cu Ana Boiarolu și alții.*

Numiri în justiție.

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 6 Martie 1896

Președinția d-lui AL. GIANNI, Consilier

Primăria Capitalei cu Zelicovici

Contravențiune la legea vamală. — Intreposite. — Mărfuri depuse în întreposite. — Dacă agenții vamali săi comunalii se pot prezenta ori când spre a inspecta dacă mărfurile întrepositate normal sunt sau nu în ființă. — Dacă pentru a face aceasta au trebuință de autorizațiunea ministerului public sau de vre-o prealabilă informațiune judiciară.

După art. 128 din legea vamală, pentru mărfurile depuse în întreposite, agenții vamali săi comunalii se pot prezenta ori când dacă mărfurile întrepositate normal sunt sau nu în ființă, fără a avea trebuință de autorizațiunea ministerului public sau de vre-o prealabilă informațiune judiciară.

Decisiunea No. 110/96. — Casată, în urma recursului făcut de Primăria Capitalei, sentința tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 514 din 1895, dată în procesul cu Zelicovici.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l președinte Gr. Lahovari;

S'a ascultat: d-l S. Cihoschi, din partea Primăriei Capitalei, în dezvoltarea motivelor de casare, precum și d-l avocat St. Cornea, din partea lui Zelicovici, în combateri;

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea art. 128 din legea vămilor sau 24 din Regulamentul legii maximului, combinat cu art. 8 din legea constatărei veniturilor comunale și 4 din legea maximului; exces de putere și erori grave de fapt.

«Tribunalul constată în fapt că Zelicovici a scos marfa din întrepositul său nominal, fără a plăti taxele datorite comunei.

«Cu toate acestea, anulează procesul-verbal, sub cuvânt că faptul așa constatat caracterisă o contrabandă săvârșită deja și prin urmare că agenții axizelor nu erau competenți să'l constate, de cât în urma unei informațiuni judiciare.

«Tribunalul confundă procedura pentru constatarea unei contrabande prevăzută de titlul VII al legii vamale, cu dispozițiunile speciale în materie de întreposite, coprinse în Titlul IV al aceleiași legi; crearea analogiei e nejustificată și violează art. 128 legea vamală sau 24 din Regulamentul maximului, după care agenții axizelor n'au necesitate de nici o autorizație judiciară pentru a verifica lipsurile și sustragerile din întrepositele nominale, mai cu seamă când nu s'a făcut o perchisițiune domiciliară.

«In sprijinul interpretărei sale, Tribunalul afirmă că agenții comunali nu citează art. relative la întreposite, ci art. 101 din legea pentru constatarea veniturilor comunale. Tribunalul comite o eroare gravă. Procesul-verbal

citează art. 111 și urm. legea vămilor, adică și art. 128, toate relative la întreprinse. Mai citează art. 11 și urm. din Regulamentul maximului, adică și art. 24, toate sub rubrica: «Întreprinșarea mărfurilor».

«Faptul că agenții aplică greșit articolele relative la amendă, nu are importanță, întru cât Tribunalul avea competența să rectifice aplicațiunea legii».

Având în vedere că din sentința supusă recursului, rezultă că Zelicoviți, intimat în recurs, a fost condamnat de agenții Primăriei București să plătească suma de lei 47.776 valoarea mărfii, și lei 11.994 amendă pentru contrabandă, fiind-că scoțând marfă din întreprinșarea a pus-o în consumațiune în oraș, fără a plăti taxele comunale de axiz frustrând ast-fel comuna;

Că Zelicoviți făcând apel, Tribunalul a anulat procesul-verbal și deciziunea consiliului comunal, pe motiv că agenții comunali n'aveau nici autorizațiunea ministerului public nici obținuse vre-o informațiune judiciară, ast-fel că dênșii nu puteau instrumenta ne fiind în cazul de față un flagrant delict;

Având în vedere că după art. 128 legea vămilor, agenții vamali vor avea facultatea de a verifica ori-când vor crede de cuviință, mărfurile întreprinșate normal și întreprinșarii vor fi obligați d'a reprezenta aceste mărfuri ast-fel cum au fost recunoscute la intrare, fără nici o adițiune sau sustracțiune;

Considerând dar, că din coprinsul acestui articol reiese clar și precis că în ceea-ce privește mărfurile depuse în întreprinșate, agenții vamali sau comunali se pot presenta ori-când să inspecteze dacă mărfurile sunt sau nu în ființă, fără a avea trebuință de autorizațiunea ministerului public sau de vre-o prealabilă informațiune judiciară;

Că dar Tribunalul anulând procesul-verbal de constatare și decizia consiliului comunal, a violat art. 128 din legea vămilor și deci motivul invocat, este întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA II

Audiența de la 7 Martie 1896

Președenția D-lui N. Mandra, Președinte

Baron B. Belu cu C. Boerescu, D-na și D-l Donop de Monchy, Societatea Dacia România, Barbu Belu fiul și Al. St. Belu

Urmărire silită. — Dacă nulitatea adjudecațiunii rezultând din aceia că mandatarul creditorului urmăritor a devenit adjudecatar, se poate propune pentru întâia oară în casațiune.

Urmărire silită. — Adjudecațiune. — Depunerea prețului. — Cum trebuie depus prețul. — Dacă creditorul urmăritor devenit adjudecatar poate depune creanța sa drept preț. — Dacă adjudecatarul poate depune creanța creditorului urmăritor drept preț.

1) Chiar dacă ar fi adevărat că art. 1308 al. 2 din codul civil, oprește pe mandatarii însărcinați a urmări vânzarea silită a unui imobil al debitorului mandantului pentru achitarea acestuia să poată deveni adjudecatarii acelui imobil, totuși nulitatea adjudecațiunii întemeiată pe un asemenea motiv nu se poate propune pentru prima oară în casațiune nefiind de ordine publică.

2) Adjudecatarul trebuie să depună prețul în numerar,

iar când el este creditor în rang util și necontestat este în drept a depune creanța sa drept preț.

Adjudecatarul însă nu poate depune drept preț creanța creditorului urmăritor de cât în cazul când acea creanță este în rang util și necontestat și i-a fost cedată cu îndeplinirea tuturilor formelor și regulilor cesiunii.

Deciziunea 50/96. — Casată ordonanța de adjudecare cu No. 2243/95 pronunțată de tribunalul Ilfov, secția de Notariat în procesul dintre Baron Barbu Belu cu C. Boerescu și alții.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Cuculi;

S'a ascultat: d-nii Tache Ionescu, C. C. Arion și C. Disescu avocații recurentului Baron Barbu Belu în desvoltarea motivelor de casare și d-nii Sipsom, Titu Măiorescu, V. Lascăr și G. Păucescu avocații intimaților C. Boerescu și alții în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 381 c. civ. și a art. 1023 c. civ.; exces de putere prin nerespectarea convențiunii părților și de naturarea faptelor și consecințelor lor juridice și omisiune esențială.

«Intr'adevăr înaintea instanțelor de urmărire am invocat actul de transacție de la 30 Mai 1894, prin care am convenit cu d-na Donop de Monchy că plata datoriei mele către d-sa să se facă în anume termene și condițiuni; că la data când a început urmărirea în contra mea termenele după contract, nu erau sosite.

«Tribunalul pentru a respinge acest mod de apărare obiectează că transacțiunea intervenită relativă la acordarea unor termene, de plată, era supusă unei condițiuni resolutorie care s'a îndeplinit prin neplata de către mine a sumelor ce m'am obligat să plătesc, în virtutea transacțiunii nu soseau la scadență de cât la 22 Martie 1895, când urmărirea se începuse deja de la Decembrie 1894, perde asemenea din vedere că suma ce trebuia să plătesc fusese cedată de d-na Donop de Monchy unei alte persoane încă din Iunie 1894, și pe lângă aceste două erori grosiere de fapt mai face o a treia când afirmă că nu am făcut delegațiunea, și crede a găsi dovada nefacerei delegațiunii în faptul că nu ar mai fi fost și ulterior primită de creditor, pe când creditorul deja stipulase cu mine să'i fac o delegație și o a doua acceptare nu era cerută nici de convenția dintre părți, nici de lege.

«Mai mult, chiar dacă o a doua asemenea acceptare ar fi fost necesară, ea fiind independent numai de d-nii Donop de Monchy, nu poate să 'mi imput' mie îndeplinirea unei asemenea condiții».

Având în vedere că din sentința tribunalului Ilfov, secția de Notariat din 19 Iunie 1895 rezultă că în urma contestațiunii făcută de Barbu Belu, recurentul, contra urmăririi silită a moșiei sale Gostinari-Flămânda având de obiect că creanța în virtutea căreia se

face urmărirea nu este liquidă și că a fost novată prin tr'alta din 1894, după care termenele de plată n'au ajuns la scadență; tribunalul constată că urmărirea s'a cerut de d. C. Boerescu procuratorul d-nei Victorina Donop de Monchy în virtutea actului de ipotecă autentificat sub No. 2027/88 și sub-scris la No. 239/88 după care Barbu Belu datorește 1,199.150 lei noi asigurată cu ipotecă în moșia urmărită;

Că existența datoriei e constatată și quantumul determinat; că creanța e certă și liquidă; că acel act are ființă cu toate că a intervenit o convenție între Barbu Belu și urmăritoarea la 14/26 Octombrie 1894 intitulat tranșacție prin motivul de recurs, pentru că prin această convenție nu s'a operat o novație, că această convenție n'a avut de cât scopul de a facilita situația debitorului prin înlesnirile acordate, că de și creanța substituită nu e ajunsă la scadență, însă convenția aceasta nu există întru cât era făcută sub o condiție resolutorie a cărei împlinire atârână de la debitor; că în această privință debitorul urmărit n'a justificat efectuarea plăților nici delegarea în mod valabil a veniturilor așa precum se obligase prin convenția aceea;

Considerând că actul de ipotecă din 1888 nu este înlăturat prin convenția din 1894, intervenită între creditoarea urmăritoare și debitorul urmărit întru cât această convenție a fost făcută sub o condiție resolutorie, care nu s'a împlinit precum constată tribunalul de urmărire; că considerațiile de care se conduce tribunalul întru aceste nu sunt întemeiate întru cât nu debitorul urmărit care opune convenția avea a dovedi, a justifica că ar fi făcut plățile conform convenției, însă se menține soluția finală prin constatarea și declararea tribunalului că nu s'a făcut delegația veniturilor moșiei urmărite în mod valabil, precum să specifică în convenția invocată prin neprimirea delegației în mod expres de delegat și creditor, ast-fel că sub acest raport condiția resolutorie coprinsă în convenție fiind îndeplinită, convenția din 1894 intervenită între creditoarea urmăritoare și debitorul urmărit nu putea să înlătore actul hipotecar din 1888;

Considerând că nu e trebuință a insista asupra eroarei grosieră de fapt săvârșită de tribunal și relevată de partea recurentă precum și asupra argumentului că pentru efectuarea delegației nu e trebuință de o acceptare a delegației din partea creditorului a delegatarului însimultan și expres, care toate aceste argumente și considerații chiar întemeiate de ar fi nu pot dărâma soluția finală a tribunalului, că de aceea motivul urmează a fi respins.

Asupra motivului II de casare:

«Violarea art. 1308 c. civ.; Într'adevăr tribunalul primește pe d-l C. Boerescu avocatul creditoarei urmăritoare, drept adjudecatar, pe când zisul art. din c. civ., nu permite acest lucru. Cu această ocazie tribunalul comite și un exces de putere, de oare-ce pentru ai

respinge contestația încă în astă privință, pretind că ar fi trebuit să nu fac obiecțiunile în ziua supra-licitărei, obligație care nu stă scrisă în nici un text de lege. Tribunalul mai comite și o eroare grosieră de fapt cu această ocaziune».

Considerând că chiar de s'ar admite că prohibițiunea prevăzută de art. 1308 al. 2 privește și pe mandatarul însăreinași a urmări vnzarea silită a unui imobil a debitorului mandantului pentru achitarea sumei datorite mandantului, în orî care caz la tribunal nu s'a făcut nici o propunere în privința aceasta cu ocazia supra-licitărei, că dispoziția nu e de ordine publică, că nulitate dacă este, ea e numai relativă, că pentru aceste motive se respinge.

Asupra motivului III și IV de casare:

III. «Violarea art. 378, 551 și 552 c. pr. civ. art. 1201 c. civ. omisiune esențială și exces de putere».

IV. «Violarea art. 552 pr. civ. Într'adevăr tribunalul admițând ca d. Boerescu să depune creanța creditoarei urmăritoare drept preț fără ca această creanță să fie a sa sau să'i fi fost cedată violează zisul text de lege și comite un exces de putere».

Având în vedere că se constată că d-l C. Boerescu și Societatea Dacia România admiși a depune drept preț creanța hipotecară înscrisă în registrele tribunalului la No. 239/88 și No. 155/94, s'a făcut contestație de recurent, cerând ca să fie depusă valoarea acelor creanțe în numerariu mai întâi pentru că creanța aceea e a d-nei Victorina Donop de Monchy și fiind că creanța aceasta nu este certă și liquidă și ar fi novată, că această contestație e respinsă de tribunal pentru că d-na Donop de Monchy prin actul autentic de la 3 Iunie 1895 ar fi autorizat a depune acea creanță fără ca aceasta să fie o cesiune, și apoi pentru că ar fi lucru judecat rezultând din sentința din 19 Iunie 1895;

Considerând că adjudecatarul are a depune prețul în numerariu, iar când el este creditor în rang util și necontestat el e în drept a depune creanța sa drept preț precum rezultă din art. 551 și 552, că prin urmare adjudecatarul nu poate depune creanța creditorului urmăritor precum în speță s'a depus;

Că asemenea depunere admisă după art. 603 pr. civ. gen., nu poate fi admisă după procedura română care prin suprimarea art. 603 pr. gen., a voit să arate că nu admite asemenea depunere, că adjudecatarul n'ar putea să fie admis a depune o creanță a unui creditor și care e în rang util și necontestat de cât dacă cel mult s'ar constata că s'ar fi îndeplinit formele pentru cesiunea în regulă acelei creanțe ceia-ce în speță nici nu e;

Considerând că afară de aceasta contestându-se că creanța nu e certă și liquidă, tribunalul nu putea respinge contestația în cât privește acest motiv, fiind-că ar fi lucru judecat, pentru că condițiile pentru lucru judecat nu există înainte de toate pentru că nu este identitate de persoane, căci la 19 Iunie 1895 părțile

litigante erau altele de cât cu ocazia judecării acelei contestații, și fără a mai insista și asupra argumentului că nu este indentitate de cauză, netemeinicia sentinței tribunalului care invoacă lucrul judecat e invederată;

Că ast-fel fiind motivele în cât privește nedepunerea prețului sunt întemeiate și ordonanța de adjudecare are a fi casată având adjudecarea a depune prețul din nou și regulat;

Asupra motivului al V-lea de casare:

V. «Violența art. 551 c. pr. civ., prin liberarea ordonanței de adjudecare către d-l Boerescu fără să fi depus întreg prețul rezultat la licitație.

«Intr'adevăr, două sunt cauzele care dovedesc că de către adjudecatorul d-l Boerescu nu s'a depus prețul:

a) În calculul pe care trib. face spre a dovedi că d-l Boerescu a depus prețul rezultat la licitație și a'i libera ordonanța de adjudecare, tribunalul face să între în preț și suma de lei 45000 taxa de transmitere a imobilului. Prin aceasta se violează art. 558 pr. civ. și 1305 c. civ.

b) Tribunalul primește ca preț al adjudecării creanța ipotecară a creditoarei urmăritoare d-na Donop de Monchy în sumă de 1,202.712 lei din care 1,099.125 lei capete și 103.000 lei dobândă. Resultă însă din actul autentic prin care d-na Donop de Monchy autorisă pe d. Boerescu să depună creanța sa drept preț, că întreaga sa creanță cu dobânzile până în ziua de supra-licitare, 28 Iunie 1895, se urcă la 1,302.712 lei și că din această sumă d-sa a scăzut 100.000 lei pe care i cedase lui Ștefan Belu și ast-fel ajunge să exchiveze creanța la suma de 1,202.712 lei. Adevărul însă este că lui Ștefan Belu d-na Donop prin actul de la 17 Iunie 1894 i-a cedat una sută mii lei cu procente de 5%, este dar evident că creanța d-nei Donop de Monchy trebuia scăzută nu numai cu 100.000 lei capete dar și cu dobânda de 5% la această sumă cel puțin de la data convenției 17 Iunie 1894 până la 28 Iunie 1895 data adjudecării. Este dar clar că d-na Donop de Monchy a depus în creanța sa de 1,202.712 lei o parte din procente aferente creanței de 100.000 lei cedate lui Ștefan Belu care numai aparținea ei, și că dar adjudecatorul nu a depus prețul întreg conform art. 552 și 558 pr. civ. și că numai violându-se și aceste articole s'a putut libera ordonanța de adjudecare».

Având în vedere că este inutil a cerceta temeinicia acestui motiv, odată ce ordonanța de adjudecare a tribunalului Ilfov contra căria este îndreptat s'a casat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BUZĂU

Audiența de la 2 Martie 1896

Președinția d-lui AL. VLĂDICESCU, Președinte

Ana Rușlavoianu cu Ana Bolarolu și alții

Testament.—Dată falsă.—Dacă anulează testamentul.

Testament.—Testament olograf a cărui scriere a fost

recunoscută sau constatată judecătorește. — Dacă face dovadă de data ce poartă.

Testament olograf.—Ce condițiuni se cere pentru soliditatea testamentului olograf.

Testament.—Legat cu titlu universal.—Când legatul este cu titlu universal.

Testament.—Legatar cu titlu universal.—Dacă-i aparțin și bunurile intrate în patrimoniul lui *de cujus* după data testamentului.

Testament.—Servituți înființate prin testament.—Dacă constituie pentru cei chemați la succesiune o condițiune imposibilă sau contrară ordinii publice.

Testament.—Legatar.—Fructele legatului.—De când legatarul are drept la fructele obiectului legat.

Testament.—Legatar eventual.—Dacă legatul devine caduc când primul legatar a încetat din viață înaintea testatorului.

Testament.—Substituțiune fideicomisariă.—Când există.—Substituțiune vulgară.—Dacă este permisă de lege.

1) *Data falsă dintr'un testament anulează testamentul.*

2) *Testamentul fiind un act unilateral ale cărui efecte nu se produc de cât după încetarea din viață a testatorului, o dată ce scrierea sa a fost recunoscută sau constatată judecătorește, face deplină probă de data ce poartă, fără ca să fie trebuință, ca la cele-l-alte acte subt semnătură privată, să se prezinte la o dregătoria publică pentru a i se da o dată certă.*

3) *Pentru validitatea testamentului olograf, singura condițiune cerută de lege este ca el să fie scris, datat și semnat de testator, fără însă a se arăta locul ce data trebuie să ocupe în testament, destul numai ca între dată și corpul testamentului să existe o corelațiune.*

4) *Legatul este cu titlu universal când are de obiect o fracțiune a moștenirii, precum: o jumătate, a treia parte, sau toate mobilele, sau toate imobilele, sau o fracțiune din imobile.*

5) *Legatarului cu titlu universal aparțin și averea intrată în patrimoniul lui decujus după data testamentului său, într'u cât testamentul neproducând efecte de cât după moartea testatorului, la acest moment se fixează bunurile din cari se compune legatul.*

6) *Servituțiile de care un imobil legat să grevează prin testament nu constituie pentru cei chemați la succesiune o condițiune imposibilă, nici atingătoare de ordine publică, într'u cât testatorul avea dreptul să dispună de acel imobil cum ar voi.*

7) *Legatarul are dreptul la fructele și veniturile obiectului legat din ziua intentării acțiunii.*

8) *Când un testator dispune prin testamentul său că lasă o parte oare-care din averea sa, fratelui său N.. N... sau fiului acestuia X... termenii «sau fiului său X...» prin cari se institue un legatar eventual, nu aduc nici o incertitudine în voința testatorului și nici nu fac ca legatul să devie caduc în cazul când primul legatar a încetat din viață înainte de testator, într'u cât în asemenea cas voința testatorului a fost ca să institue ca legatar în primul rând pe fratele său, și în al doilea rând, la cas când fratele său ar înceta din viață înaintea sa, pe fiul acestuia, care are vocațiune la legat în virtutea testamentului.*

9) *Substituțiunea fideicomisariă este nulă.*

Pentru ca o dispozițiune testamentară să fie considerată ca o substituțiune fideicomisariă să cere să cuprindă :

1) *O îndoită liberalitate a aceluiași obiect în folosul a două persoane deosebite (instituitul și substituitul) ; 2) O trecere de timp de la o liberalitate la alta (tractatus temporis) ; 3) Ordinea succesivă (ordo-successivus) între persoanele instituite, așa că substituitul să moștenească pe instituit ; și în fine al 4) Obligațiunea ca instituitul să păstreze lucrul legat pînă la moartea sa. Fără aceste elemente nu există substituțiune fideicomisariă.*

Ast-fel, dispozițiunea prin care o terțiã persoană este chemată a primi un legat în cazul când legatarul din primul rînd nu ar mai fi în viață la moartea testatorului, nu constituie o substituțiã fideicomisariã, ci o substituțiã vulgarã, permisã de lege.

Tribunalul deliberãnd,

Avînd în vedere acțiunea intentată de d-na Ana Rușiaveșianu contra d-ilor Ana Boiarolu, Eleonora Sigeti, Lucreșia Grecianu și Costicã Rușiaveșianu, prin care cere ca numiți să fie obligați, în calitate de moștenitori legitimi ai defunctului Nae Rușiaveșianu, a'i lãsa în plinã posesiune și proprietate averea imobilã, mobilã și actele legate sieși prin testamentul olograf al defunctului sãu soț Nae Rușiaveșianu, cu data 11 Octombrie 1882, dobãnzile și veniturile acestei averi ; cum și acțiunea intentată de Costicã Rușiaveșianu, contra numiților moștenitori ai defunctului Nae Rușiaveșianu, prin care cere ca numiții moștenitori sã'i delase în plinã proprietate și posesiune legatul ce 'i-a lãsat defunctul sãu unchiu Nae Rușiaveșianu, prin testamentul olograf, prezentat de d-na Ana Rușiaveșianu ;

Avînd în vedere cã defendorii, afarã de Costicã Rușiaveșianu, prin apãrãtorul lor, se opun la această cerere pentru motivele : 1° cã testamentul nu este opera defunctului Nae Rușiaveșianu, nefiind scris, datat și subsemnat de el ; 2° cã testamentul este nul, ca fiind antidatat, și pentru a dovedi acest lucru, cer a se numi experți, cu cari sã dovedeascã cã cerneala și hãrtia cu care s'a servit testatorul, sunt produse recente și posterioare datei de 11 Octombrie 1882 ; cer a li se admite și proba testimonialã pentru a dovedi falsitatea datei ; 3° cã testamentul este nul și pentru motivul cã semnãtura nu este pusã sub datã ; 4° cã, chiar dacã s'ar admite validitatea testamentului, reclamanta nu este legatarã cu titlul universal pentru averea mobilã și nici legatarã particularã ; cã asupra legatelor particulare coprinse în art. 2, 3 și 4 din testament, reclamanta nu are dreptul a cere toate clãdirile dupã imobilele vizate în acele articole, cum nici locurile cumpãrate dupã data testamentului, așa : moara de pemoșia Pãcelele, cãrciuma și povarna de la Rușiaveșu, locurile de la casele din Buzãu ; cã legatul din art. 4 din testament, conștinãnd o condițiune imposibilã și contrarie ordinei publice, e nul ; 5° cã reclamanta nu are nici un drept asupra sumei de 100.000 lei, ce a prezentat la face-

rea inventariului ca dãruitã de soțul sãu, intru cãt acest dar manual e nul ; și în fine 6° cã defendorii nu pot fi obligați la plata dobãnzilor banilor și la venituri, administrația averei nefiind în mãinele defendorilor, ci a unui custode numit de tribunal, în baza unui sequestru judiciar ;

Avînd în vedere cã din actele prezentate se constată cã pe urma defunctului Nae Rușiaveșianu aũ rãmas ca moștenitori legitimi defendorii de azi, și cã soșia defunctului, în baza unui testament olograf cu data 11 Octombrie 1882, a cerut moștenitorilor de sãnge aĩ defunctului sãu soț, averea legatã sieși prin testament ; cã defendorii, contestãnd cã testamentul ar fi scris de defunctul Rușiaveșianu, tribunalul prin jurnalul Nr. 1072 din 19 Decembrie 1895, a admis verificarea de scripte, numind o comisiune de trei experți ; cã din raportul experților se constată cã testamentul prezentat în instanță de reclamantã este opera defunctului Nae Rușiaveșianu, scris, datat și semnat cu propriul sãu condei ; cã în fața acestei verificãri de scripte, defendorii, rezervãndu'și dreptul a dovedi ulterior contra celor coprinse în raportul experților, nu presintã nici o altã dovadã, așa cã azi în instanță rãmãne bine stabilit cã testamentul ce se presintã de reclamantã, emanã de la defunctul Nae Rușiaveșianu, și este redactat cu propria sa scriere.

Asupra celui de al doilea mijloc de apãrare :

Avînd în vedere, cã fiind admis în doctrinã și în jurisprudență, cã data falsã dintr'un testament anuleazã acel testament (Pandectes Donat. Test., vol. I No. 6434; Laurent, vol. XIII, No. 202 și urm. ; Cas. fr. 31 Ian. 1859, Dalloz, I, 16 ; Alexandrescu, vol. IV, pag. 429). naște însă întrebarea, dacã testamentul, a cãruia scriere a fost recunoscutã sau constatã judecãtorește, face deplinã probã de data ce el poartã ?

Considerãnd cã testamentul fiind un act unilateral, ale cãruĩ efecte nu se produc de cãt dupã încetarea din viață a testatorului, nu i se pot aplica dispozițiunile coprinse în art. 1182 codul civil, de oare ce la testament nu putem gãsi motivele ce aũ fãcut sã se edicteze art. 1182 codul civil, adicã convența între pãrțile contractante spre a fraudã pe terții ; cã testatorul nu contracteazã cu nimeni, el nu are nici un profit din acest act și nici nu poate prejudicia pe terții prin el, și deci testamentul face probã de data ce el poartã ; cã doctrina s'a pronunțat de acord cu jurisprudența în mod constant în acest sens (Demolombe, vol. XXIII, Nr. 155 ; Demante, vol. IV, pag. 115 ; Aubry et Rau, vol. V, pag. 669 ; Alexandrescu, vol. IV, pag. 434 ; Dreptul, No. 11 din 1887 și Nr. 35 din 1892) ;

Cã data certã nu se cere de cãt pentru terțiile persoane, și în speciã defendorii represintã pe defunct ; cã chiar acei care admit cã testamentul nu face probã despre datã, recunosc cã proba despre falsitatea datei nu poate fi scoasã din însăși elementele testamentului :

eo ips um ex testamento non aliunde (Pandectes, Donat Test, vol. I Nr. 6441; Laurent, vol. XIII Nr. 148);

Că în specie, nici nu se alege măcar un singur fapt care ar face să se nască vre-o bănuială asupra sincerității datei, nici vre un mobil, care ar fi indrituit pe defunctul Nae Rușiavețianu să antidateze sau să posdateze testamentul; că prin cererea de amânare, defendorii nu vor de cât să trăgănească cât mai mult acest proces, și că judecătorul, departe de a se face un complice al părților, trebuie să caute a înlătura pe cât posibil aceste proceduri;

Că ast-fel fiind cererea de amânare pentru a se dovedi data testamentului prin expertisă și martori, este și inadmisibilă și inutilă.

Asupra motivului III :

Având în vedere că singura condițiune cerută de art. 859 codul civil pentru validitatea testamentului ologra este ca el să fie *scris, datat și semnat de testator*, fără ca legea să arate locul, ce data trebuie să ocupe în testament; că a cere ca data să fie scrisă sus sau jos, în dreapta sau în stânga, e a cere mai mult de cât legea; că doctrina și jurisprudența admit în mod unanim că e suficient, că între dată și corpul testamentului să fie o corelațiune; că în specie se constată din însuși testamentul, că data de 11 Octombrie 1882 este pusă la finele testamentului deasupra iscăliturii și în dreapta, așa că iscălitura completează în mod definitiv testamentul, cuprinde și data;

In fond :

Având în vedere, că defendorii contestă reclamantei calitatea de legatară cu titlul universal a averii mobile rămășă pe urma defunctului său soț, cum și calitatea de legatară particulară; că mai susțin, că chiar recunoscându-i-se această calitate, nu are dreptul la bani și efecte și în special la suma de una sută mii lei și la creanțele rămase;

Considerând că conform art. 894 codul civil, un legat este cu titlul universal, când are de obiect o fracțiune a moștenirii precum : o jumătate, a treia parte sau toate mobilele sau toate imobilele, sau o fracțiune din imobile;

Că din testamentul prezentat în instanță rezultă în mod neîndoios, că defunctul a lăsat toată averea sa mobilă soției sale, reclamanta Ana Rușiavețianu. În adevăr, după ce prin art. 1 defunctul lasă moștenire soției sale moșia din Pătârlage cu toate ecaretele și tot ce se află în ele, adică averea mobilă; prin art. 2 proprietatea Păcelele, cu toate ecaretele și averea de acolo mobilă; prin art. 3 casele din Rușavăț cu toate ecaretele și toată averea mobilă din case și din ecarele precum și toate trăsurile de cai și boi și toate vitele : cai, oi, boi, rămători, vaci mari și mici; prin art. 5 după ce i lasă casele de la Buzău, *de cujus*, adaogă : *tot asemenea i las și banii, ce se vor găsi și în Buzău și în Rușavăț, adică în casle de fier și ori unde vor fi*. Că atât din dispozițiunile gene-

rale cât și din cuvintele «și de ori unde vor fi» din art. 5 se vede în mod indubitabil, că *de cujus* a lăsat soției sale reclamanta, toată averea mobilă ori care ar fi această avere și ori unde s'ar găsi; că prin art. 9 din testament defunctul declarând, că proprietățile de la art. 1, 2 și 3 și «*cu toată averea mobilă din tot locul, le-am lăsat și le las soției mele* și prin art. 10 *toate datoriile le ert pe cele ce vor fi mai mici de 150 fr., iar cele mai mari le va lua soția mea*», a manifestat și mai evident voința sa de a lăsa soției sale atât toată averea mobilă cât și toate creanțele. Că față de acești termeni atât de categorici nici o interpretare nu mai e permisă, întru cât dispozițiunile și voința testatorului se arată în mod clar și învederat. «Cum in verbis nulla sit ambiguitas non debet admitti voluntatis quaesio» (L. 24, § I și Digeste Lib. 32 de legatis); că deci reclamanta conform art. 894 codul civil având vocațiune la toată averea mobilă a defunctului Nae Rușiavețianu este o legatară cu titlul universal;

În ce privește motivul invocat de defendori, că banii în efecte și creanțele nu pot fi coprinse sub denumirea de avere mobilă și deci suma de 100,000 lei și creanțele nu se cuvin reclamantei;

Având în vedere, că conform art. 461 codul civil toate bunurile sunt mobile sau imobile și că patrimoniul unei persoane nu poate fi compus de cât din aceste bunuri;

Că art. 474 codul civil clasează printre mobile, obligațiunile și acțiunile, cari au de obiect sume exigibile sau efecte imobiliare; că în specie prin testament, reclamanta fiind legatară cu titlul universal asupra întregii averii mobiliare de ori-ce natură și din ori-ce loc, are dreptul și asupra tuturilor efectelor de valoare; că testamentul dându-i dreptul la toți banii, ori unde ar fi, i recunoaște dreptul și asupra sumei de 100,000 franci în efecte de 50/10, căci ce alt sunt efectele de nu bani? Că prin art. 10 din testament i se recunoaște în mod categoric reclamantei dreptul asupra tuturilor creanțelor de o valoare mai mare de 150 franci; că deci chiar ca creanțe de am considera efectele, tot are dreptul la ele și la creanțele propriu dis;

Că ast-fel fiind este inutil de a discuta, dacă suma de 100.000 fr. aparține reclamantei ca donație, nici dacă această donațiune este sau nu valabilă;

În ce privește bijuteriile, cum și creanțele trecute în inventarul din 17 Iulie 1895 la No. 15, 17, 22, 23 și 39 și găsite în casa de fier;

Având în vedere că cu ocaziunea facerii inventarului defendorii au recunoscut că aceste bijuterii de damă aparțin reclamantei, ca fiind ale sale proprii; că chiar fără această recunoaștere ele i aparțin în virtutea testamentului, ca avere mobilă a defunctului, și în calitate de legatară cu titlu universal la întreaga avere mobilă; că creanțele prevăzute în inventar la No. 15, 16 17, 22, 23 și 39, cum și garanția în sumă de lei 4725, prevăzută în inventarul din 10 Maiu 1895, aparțin tot

eclamantei, pentru același cuvânt; că chiar dacă aceste creanțe sunt venite în patrimoniul defunctului după data testamentului (18 Octombrie 1882), ele încă aparțin reclamantei, ca legatară cu titlu universal, întru cât testamentul neproducând efecte de cât după moartea testatorului, la acest moment se fixează bunurile din care se compune legatul; că deci, e inutilă proba cu martori propusă de defendori, pentru a dovedi când s'au produs aceste creanțe.

În ce privește moara de la Poenile, cărciuma și povarna de la Rușiavățiu, locurile de la casele din Buzău, prevăzute în inventariile dresate la Poenile, Rușiavățiu și Buzău:

Având în vedere că prin art. 2 din testament, reclamanta este instituită legatară particulară asupra moșiei Păcelele, în toată întinderea și cu toate ecaretele ce sunt pe ea; că prin art. 3 i se lasă casa cu toate ecaretele din Rușiavățiu, și prin art. 5 casele din Buzău cu toate dependențele lor; că din aceste articole se vede clar că *de cuius* a lăsat soției sale imobilele mai sus numite cu toate construcțiunile ce se vor afla pe ele; că conform art. 904 al. 3 cod. civ., atât moara cât și cărciuma și povarna, fiind niște construcțiuni făcute asupra fondului legat, ele fac parte din legat; că conform aceluiași text de lege ultimul aliniat, lucrurile cumpărate prin actele transcrise la No. 763 și 769 din 1885, fiind îngrădite în curtea casei și cumpărate pentru înfrumusețare și facere de grădină cu flori, ele aparțin tot legatului;

În ce privește legatul de sub art. 4 din testament, prin care se lasă reclamantei, între altele; dreptul să pășuneze în Rușiavățiu ori câte vite va voi;

Având în vedere că defendorii susțin că acest legat este nul, de oare-ce prin el se atinge dreptul de exploatare al moșiei și ast-fel obiectul său fiind incert, conține o condițiune imposibilă;

Considerând că prin art. 4 din testament, *de cuius* lasă soției sale, pe tot timpul cât va trăi, dreptul de a pășuna ori-câte vite va voi pe moșia Rușiavățiu, cum și dreptul de a lua și lemne din pădure pentru trebuințele casei și dreptul de a cosi 50 pogoane fân; că nici o clausă din acest articol nu coprinde vre-o condițiune imposibilă, că testatorul având dreptul să dispue de această moșie cum el înțelege, putea să o greveze de ori ce servituți; că dacă e adevărat că această dispozițiune a defunctului micșorează valoarea moșiei pentru cei chemați la succesiune, nu e mai puțin adevărat că testatorul ar fi putut face să nu beneficieze de loc de ea, și deci această dispozițiune nu conține nici o condițiune imposibilă, nici atingătoare de ordinea publică.

Având în vedere, în ce privește legatul de la No. VIII, prin care se dă reclamantei suma de 20.000 lei, o dată pentru tot-d'auna și zece chile porumb pe fie-care an, cât va trăi; că fiind o sarcină curat pecuniară, este impusă nu legatarului, ci obiectului legat, așa că legatul va trece persoanei ce are vocațiune a-

supra lui cu această sarcină (Pandectes Fr., vol II, No. 9753); că prin urmare, rămâne de discutat cine trebuie obligat la achitarea acestui legat.

În privința veniturilor:

Având în vedere că conform art. 898 și 899, legatarul are dreptul la fructele și veniturile obiectului legat din ziua intentării acțiunii; că de și aceste venituri nu sunt percepute de defendori, fiind înființat sequestru asigurător, totuși trebuie a se recunoaște reclamantei dreptul la aceste venituri, rămânând ea reclamanta să le ceară de la cine le deține;

În ce privește acțiunea intentată de Costică Rușiavățianu și prin care cere, ca defendorii să fie obligați a-i delasa în posesiune și proprietate obiectele, ce i-au fost legate de defunctul său unchiu Nae Rușiavățianu prin testamentul olograf din 11 Octombrie 1882, adică: moșia Rușiavăț, moara și moșia din Viperești și viea de la Merei;

Având în vedere, că la această cerere defendorii opun pe lângă nulitatea testamentului, ce deja s'a discutat și nulitatea legatului pentru motivele: 1) că legatul fiind lăsat lui Costache Rușiavățianu, tatăl reclamantului, și el încetând din viață înainte de deschiderea succesiunii, legatul e caduc; 2) că persoana legatarului este incertă; 3) că legatul coprinde în sine o substituție fidei-comisară prohibită de lege.

Asupra primelor motive:

Considerând, că prin art. 8 din testament, *de cuius* Nae Rușiavățianu dispune, că partea sa din Rușiavăț și din moara și moșia sa din Viperești și viea de la Merei, precum și moșia de acolo va trece pe seama fratelui său Costache Rușiavățianu sau fiului său Costică; că din acești termeni precum și din cuvintele: «*pentru aceste toate, ce le las fratelui meu* (art. 8) *fratele meu va da preotului de la biserică*» (art. 8), se constată în mod evident că persoana legatarului departe de a fi incertă este determinată cu numele, pronumele și gradul de rudenie; Că din coprinsul art. 8 din testament se vede în mod clar, că defunctul institue legatar asupra lucrurilor coprinse în acest articol, în primul rând pe fratele său Costache Rușiavățianu;

Că termenii, *sau fiul său Costică*, nu aduce nici o incertitudine în voința exprimată de testator și că din aceste cuvinte rezultă că, în cas când fratele său nu ar voi, sau nu va putea să primească acest legat, atunci să-l primească fiul său Costică, pe care l instituește legatar în al doilea rând; că cuvintele, *sau fiul său Costică*, arată că defunctul, dorind a lăsa partea sa din Rușiavăț unui Rușiavățian, a instituit legatar pe fratele său, și că apoi temându-se că fratele său, tot bolnăvicios, ar înceta din viață înaintea sa, după cum s'a întâmplat, a institui pe fiul său Costică; că ast-fel fiind și persoana legatarului este bine determinată, și legatul nu a devenit caduc prin moartea lui Costache Rușiavățianu, de oare-ce fiul său Costică are vocațiune la legat în virtutea testamentului;

Considerând că această interpretare dată dispoziției testamantare e conformă și vechilor regule de drept roman, care ne spune că dispozițiile testamantare trebuiesc interpretate după voința probabilă a testatorului: *In conditionibus testamentorum voluntatem potius quam verba considerare oportet* (L. 101, pr. Dig. Lib. 35, Tit. I), și doctrina, care ne învață a aplica la termenii îndoioși ai testamentului art. 978 codul civil, adică ca clauza să fie interpretată în sensul ce poate avea un efect. *Quotius in actionibus vel in exceptionibus ambigua oratio est, commodissimum est id accipi, quo res de qua agitur magis valeat, quam pereat* (L. 101, pr. Dig. Lib. 35 Tit. I), cât și jurisprudenței (Cas. I, Nr. 277 și 290 din 1888, Bulet. pe 1888, pag. 574 și 578; Curtea Buc. secț. 3, No. 150 din 1891, *Dreptul* No. 4 din 1892).

În ce privește motivul invocat de defendori, că conform art. 803 codul civil substituția *fidei-comisară* e nulă, și că legatul de la art. 8 din testament coprinde o atare substituție;

Având în vedere, că conform art. 803 din codul civil substituția *fidei-comisară* e nulă; că, pentru ca o dispoziție testamentară să fie cu o atare substituție se cere să coprindă: 1) o îndoită liberalitate a aceluiași obiect în folosul a două persoane deosebite (institutul și substituitul); 2) o trecere de timp de la o liberalitate la alta (*tractatus temporis*); 3) ordinea succesivă (*ordo-succesivus*) între persoanele instituite, așa că substituitul să moștenească pe instituit, și în fine al 4-lea) obligațiunea ca instituitul să păstreze lucrul legat până la moartea sa (*Pandectes Fr.*, vol. II, No. 10132; *Baudry-Lacantinerie*, vol. II, Nr. 677; *Laurent*, vol. XIV, Nr. 394; *Cas. sec.*, I, Nr. 103 din 1884; *Curtea Iași* secț. III, Nr. 106 din 1881);

Considerând că din termenii art. 8 din testament nu se vede nicăiri, că același lucru ar fi legat lui Costache Rușiavețianu și fiului său Costică, cu obligațiune pentru cel d'întei de a-l păstra și transmite la moartea sa celui de al doilea; că Costică Reșiavețianu, reclamantul, nu este chemat a beneficia de legat de cât în cazul când tatăl său Costache nu ar fi putut beneficia de el; că cuvântul *saū* întrebuițat de testator arată că legatar este fratele său Costache Rușiavețianu și că fiul acestuia Costică, nu devine legatar, de cât eventual, dacă tatăl său nu trăește, sau nu voește să primească legatul;

Că dacă Costache Rușiavețianu ar fi putut primi acest legat, el ar fi dispus de el cum ar fi voit; că deci nici una din condițiunile substituției «*fidei-comisară*», nu se găsește în specie;

Că din clauza testamentului se vede că în specie e vorba de o substituție vulgară și această substituție este expres permisă de lege prin art. 804 codul civil, (*Pandectes Fr.* vol. II, No. 10.308).

Pentru aceste motive redactate de d. judecător N. I. Bărbulescu, admite acțiunea.

(ss) A. Vlădicescu, N. I. Bărbulescu

NUMIRI ÎN JUSTIȚIE

- Următoarele numir s'au făcut în magistratură:
- D. George Racoviță, procuror la trib. Vaslui, în locul vacant.
- D. Cesar Parteni Antoni, actual procuror la trib. Suceava, permutat la trib. Tulcea, în locul d-lui Alfons Bilianu.
- D. Alexandru Rășcanu, actual procuror la trib. Tecuci, permutat la trib. Suceava.
- D. Nicolae Comșa, actual substitut la trib. Tecuci, înaintat procuror la același tribunal.
- D. Marcu Celăreanu, substitut la trib. Tecuci.
- D. Ștefan Al. Lupașcu, supleant la trib. Ilfov, în locul d-lui Marius Theodorian, demisionat.
- D. Scarlat Orăscu, supleant la trib. Mehedinți, în locul d-lui Al. Camenița.
- D. Nicolae Petrescu, judecător de pace la Tecuci.
- D. Florian Stancioviță, jude de pace la Segarcea, jud. Doljiu.
- D. Victor Vestinian, ajutor la judecătoria de pace Urziceni, Ialomița.
- D. Al. Rășcanu, ajutor la judecătoria de pace Turnu-Măgurele.
- D. Dimitrie Petrescu, ajutor de judecător la Zimnicea, Teleorman.
- D. Const. Dumitrescu, ajutor la judecătoria din T. Ocna.

BIBLIOGRAFII

D-l G. G. Mironescu, licențiat în drept, litere și filosofie, avocat, a dat la lumină prima fascicolă din „*Istoria Dreptului Roman*“, care a apărut în o broșură coprinzând 117 pagini cu următoarele materii:

Originele Dreptului Roman, Dreptul Primitiv, Dreptul celor 12 Table, Rolul Pretorului și al Prudențelor, Conștiințele Imperiale, Dreptul Pandectelor, Destinele Ulterioare ale Dreptului Roman, Concluzie: evoluția instituțiilor Juridice ale Romanilor.

Prețul acestei fascicole este de 3 lei. Lucrarea întreagă va cuprinde aproximativ 40 coli tipar. Restul va apare în 3 fascicole de întinderi inegale. (3)

A apărut:

TRATATUL DE DREPT COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

C. N. TONEANU

Avocat, Galați

Se află de vânzare pe preț de 2 lei la autor în Galați, librăria „Socec” în București, „Șaraga” în Iași și la Tipografia Codreanu & Savoiu, strada Carol No. 19, București.

Asemenea partea I și a II-a pe preț de 10 lei ambele